

การพัฒนาารูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
โรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

The Development of an Internal Supervision Model by applying the Professional Learning Community in Bankonadee school. The Primary Educational Service Area Office Amnatcharoen Office of the Basic Education Commission (OBEC)

ศรีสุดา พุทธรักษา

Srisuda Puttharagsa

E-mail: dasusri24@gmail.com

วันที่รับบทความ: 6 พฤศจิกายน 2565; วันแก้ไขบทความ 7 ธันวาคม 2565; วันตอบรับบทความ: 30 ธันวาคม 2565

Received: November 6, 2022; Revised: December 7, 2022; Accepted: December 30, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี 3) เพื่อพัฒนารูปแบบและจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี 4) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยการวิจัยและพัฒนา ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี โดยรวมด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี โดยรวมด้านสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และด้านสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี โดยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 3) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ 2) ด้านการประเมินผลการนิเทศ และ 1) ด้านการนิเทศ 4) ผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี พบว่า ก่อนการพัฒนา มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก และหลังการพัฒนา พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนา, การนิเทศ, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the components and indicators of an Internal supervision by applying professional learning community at Bankornadee school. 2) to study the current and desirable condition of an Internal supervision by applying professional learning community at Bankornadee school Overall, the current condition is at a high level and 3) to develop a model and prepare a manual for using the internal supervision model by applying professional learning community at Bankornadee school. 4) to study of the results of using the internal supervision model by applying professional learning community at Bankornadee school. using research methodologies for research and development. The research results found that 1) the results of the study the components and indicators of the internal supervision style by applying professional learning community at Bankornadee school. Overall, suitability was at the highest level. 2) the results of the study of the present and desirable conditions, the internal supervision model by applying professional learning community at Bankornadee school. Found: Overall, the current condition is at a high level and the desirable condition was at the highest level. 3) the results of developing an internal supervision model by applying professional learning community at Bankornadee school by analyzing the needs. In descending order, they are: 1) The study of current conditions, problems and needs. 1) Supervision evaluation. and 3) Supervision operations. 4) The results of using the internal supervision model by applying professional learning community at Bankornadee school. Found: Before the development, the overall practice was at a high level. and after the development, it was found that the overall practice was at the highest level.

Keyword: Development, Supervision, Professional Learning Community

บทนำ

การจัดการศึกษาไทยในปัจจุบันนี้ คือ การเปลี่ยนชั้นเรียน จากแนวทางที่เน้นเฉพาะผลลัพธ์ไปสู่แนวทางที่เน้นทางกระบวนการและผลลัพธ์ (Product-process Oriented Approach) ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ส่วนบุคคลของนักเรียน บทบาทครู จะเปลี่ยนไปจากการถ่ายทอดความรู้เป็นการใช้ความพยายามในการค้นหากระบวนการเรียนรู้ของ นักเรียน ยอมรับว่านักเรียนแต่ละคนมีศักยภาพในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง บทบาทของครูที่เปลี่ยนไป ในแนวทางนี้ไม่เพียงแต่เป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน แต่ที่สำคัญอย่างยิ่งคือการพัฒนาการสอนของครูไปพร้อมกันครูสามารถวิเคราะห์บทบาทของตนเองในชั้นเรียน

พัฒนาและปฏิรูปชั้นเรียนได้ด้วยตนเอง การตั้งเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงชั้นเรียนแสดงให้เห็นถึงแนวทางในการปฏิรูปชั้นเรียน ซึ่งชั้นเรียนจะถูกปฏิรูปเป็นหน่วยย่อยที่สุดทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง (ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์, 2559) จากการศึกษาที่ครูเปลี่ยนวิธีการทำงานแบบเดิม ได้แก่ วิธีการทำงานสอนคนเดียว แม้จะมีครูหลายคนในโรงเรียน โดยถือว่าการสอนในชั้นเรียน แต่ละชั้นเป็นเรื่องส่วนตัวของครูแต่ละคน การประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวก็ถือเป็นเรื่อง เฉพาะตัว จะเป็นวิธีการทำงานแบบใหม่ โดยครูทำงานร่วมกัน ชั้นเรียนถูกเปิดออกมาเพื่อใช้เป็นพื้นที่ของครูในการเรียนรู้ร่วมกันที่จะเข้าใจ “แนวคิดของนักเรียน” เพื่อพัฒนากระบวนการคิดและการเรียนรู้ของผู้เรียน วิธีการทำงานร่วมกันโดยทีมงานร่วมกันวางแผนร่วมกันสังเกตชั้นเรียนและร่วมกันสะท้อนผลการทำงานเพื่อปรับปรุงงานเพื่อให้งานดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ถือได้ว่าเป็นหน่วยพื้นฐานของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งหน่วยพื้นฐานนี้จะก่อให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ใหญ่ขึ้น การเรียนรู้ของครูในลักษณะนี้จะแตกต่างจากการเรียนรู้ที่ได้จากการฝึกอบรม เพราะการเรียนรู้แบบใหม่นี้เป็นความตระหนักถึงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนของตนเองให้ดีขึ้น โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ชัดเจนเป็นการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียนของตนเอง นั่นคือครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างแท้จริง (ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับ ประเสริฐ ผลิตผล การพิมพ์ (2554) ที่กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริงควร ปฏิรูปกระบวนการทัศน์ด้วย จากเดิมที่ครูเป็นผู้มอบความรู้เปลี่ยนเป็นช่วยกันออกแบบกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับเด็กนั่นคือ “กระบวนการเรียนรู้สำคัญกว่าความรู้” และครูมิใช่ผู้มอบความรู้ แต่เป็นผู้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ โดยเรียนรู้ไปพร้อมๆ กันกับเด็กและเยาวชน เป้าหมายของการเรียนรู้มิใช่ตัวความรู้อีกต่อไป เพราะความรู้มีมากมายมหาศาลเกินกว่าที่ครูจะมอบให้นักเรียนได้ นักเรียนจำเป็นต้องมีหนทางค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ นักเรียนเป็นคนใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดเวลา และพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูที่มีประสบการณ์ สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือที่ท่านเรียกว่า ชุมชนการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (Professional 5 Learning Community : PLC) เพื่อให้ครูเพื่อศิษย์ในท้องถิ่นต่าง ๆ สามารถพัฒนาตนเองและการศึกษาชาติได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2559) ที่กล่าวว่า หน้าที่ของครูผู้สอน คือ ผู้จัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยควรปฏิบัติดังนี้ การสอนแบบเดิม ครูไม่รับการพัฒนาให้มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ ไม่เกิดการพัฒนาระหว่างครู ด้วยกันในพื้นที่เดียวกันและบริบทที่ใกล้เคียงกันการพัฒนาครู โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครูก่อให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูอย่างแท้จริง

การนิเทศการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพิ่มประสิทธิภาพให้สถานศึกษา โดยเฉพาะครูผู้สอนซึ่งเป็นหลักในระบบการศึกษาจุดมุ่งหมายของการนิเทศคือ ต้องการปรับปรุงการสอนของครูให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น องค์ประกอบของการนิเทศประกอบด้วย การช่วยเหลือครูผู้สอนโดยตรงให้มีการปรับปรุงการสอนด้วยตัวเองอย่างสม่ำเสมอการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มโดยการวางแผนการแก้ปัญหาและกำหนดเป้าหมายของกลุ่มร่วมกันการพัฒนาหลักสูตรโดยปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพและ

ความต้องการของผู้เรียน การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน การพัฒนาการศึกษาต้องมีการนิเทศเป็นหลักของการจัดกิจกรรมในโรงเรียน อีกทั้งยังเป็นกระบวนการของการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนามาตรฐานการศึกษาโดยเฉพาะผู้นิเทศต้องมีความรู้ประสบการณ์และทักษะต่าง ๆ ในการนิเทศและการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2548) ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีนัยภัทร์ อินทรรักษาทรัพย์ (2558) ที่กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันประสานงานช่วยเหลือซึ่งกันและกันปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนแนะนำให้คำปรึกษาซึ่งกันและกันในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ทำให้การศึกษาบรรลุเป้าหมายเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ วันชัย อยู่ตรง (2557) ที่กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาว่าเป็นกระบวนการซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่ปฏิบัติในโรงเรียน โดยความร่วมมือของทั้งสองฝ่าย คือ ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ และเป็นวิธีการที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากโรงเรียนต้องเข้าสู่ระบบประกันคุณภาพการศึกษา และที่สำคัญครูในโรงเรียนเป็นผู้ที่รู้และเข้าใจปัญหาสำคัญในโรงเรียนมากที่สุด ครูมีความจำเป็นต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ การนิเทศโดยศึกษานิเทศก์ยังประสบปัญหา กล่าวคือ จำนวนศึกษานิเทศก์มีไม่เพียงพอกับจำนวนโรงเรียนที่อยู่ในสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ (Glatthorn, 1984 อ้างถึงใน วัชราน เล่าเรียนดี, 2545) ที่กล่าวว่าร้อยละ 80 ของครูที่เป็นตัวอย่างการวิจัยไม่เคยได้รับการสังเกตการณ์สอนเลยหรือได้รับการสังเกตการณ์สอนน้อยครั้ง และไม่มีการประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ ด้วยเหตุดังกล่าว โรงเรียนจึงต้องดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนด้วยตนเอง โดยการแสวงหาและทดลองใช้การนิเทศรูปแบบใหม่ ๆ ซึ่งน่าจะได้ผลมากกว่าการรับการนิเทศจากบุคคลภายนอกแต่เพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กล่าวถึงการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนว่าประกอบไปด้วยปัจจัยที่หลากหลายปัจจัยสำคัญประการหนึ่งก็คือ กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนซึ่งจะเป็นกลไกของการชี้้นำให้ความช่วยเหลือควบคุม กำกับ ติดตาม ให้การปฏิรูปการเรียนรู้ภายในโรงเรียนก้าวหน้าไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องทุกคนต้องคิดทบทวนและแสวงหาแนวทางการพัฒนา โดยใช้การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นยุทธศาสตร์สำคัญควบคู่ไปกับการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการทำงานและดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารครูและบุคลากรภายในโรงเรียน ในการแนะนำช่วยเหลือให้มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนและพัฒนา การดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานของโรงเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของผู้รับประโยชน์จากโรงเรียนทุกฝ่าย เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ (ศรีนัยภัทร์ อินทรรักษาทรัพย์, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับ สุปรียาอร สีสะแล (2554) ที่กล่าวว่าการนิเทศภายในสถานศึกษามีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เนื่องจากการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ ไม่สามารถทำการนิเทศการสอนของ

ครูได้อย่างทั่วถึง เพราะมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น สภาพสถานศึกษามีความแตกต่างกัน จำนวนศึกษานิเทศก์มีน้อย ดังนั้นการนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรภายในสถานศึกษา จึงมีการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนมากที่สุด การนิเทศภายในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถในด้านการจัดการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพ

การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้ได้นั้น ปัจจัยที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง ก็คือจะต้องมี “ชุมชนแห่งวิชาชีพ หรือ Professional Community” เกิดขึ้นในสถานศึกษานั้น เพื่อให้เป็นสถานที่สำหรับการปฏิสัมพันธ์ของมวลสมาชิกผู้ประกอบวิชาชีพครูของสถานศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การให้ความดูแลและพูดถึงการปรับปรุงผลการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนงานทางวิชาการของสถานศึกษา และเนื่องจากครูส่วนใหญ่ในแทบทุกประเทศมักเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยวในการปฏิบัติงานสอนของตน ดังนั้น การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ เพื่อพัฒนาสมรรถนะให้เป็นครูที่ครูเก่งมีคุณภาพและมีคุณธรรม อันจะส่งผลต่อวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน แนวทางการเรียนรู้ของครูที่กำลังให้ความสนใจอย่างมากในปัจจุบัน คือ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (Professional Learning Community) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อครูสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มที่ตามศักยภาพ โดยบทบาทของครูจะเปลี่ยนจากครูผู้สอน (Teacher) เป็นครูฝึก (Coach) หรือเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Learning Facilitator) ทั้งนี้นอกจากครูแล้วผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูได้มีโอกาสพบปะ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมทั้งกำหนดบทบาทในการจัดการเรียนรู้ของครูให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (วิจารณ์ พานิช, 2556) การที่ครูมีเวลาน้อยลงจะมีโอกาสใช้เวลาที่เหลือในการพัฒนาตนเอง เช่น การประชุมปรึกษาหารือกับเพื่อนร่วมงาน การให้คำปรึกษาและทำงานกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้การแวะเยี่ยมชั้นเรียนอื่น เพื่อสังเกตการเรียนการสอน รวมทั้งได้ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นตามไปด้วย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องสร้างความตระหนักและให้มุมมองใหม่ต่อสาธารณชน รวมทั้งวงการวิชาชีพครู ให้เห็นคุณค่าและความจำเป็นในการพัฒนาครูให้มีความเป็นมืออาชีพมากยิ่งขึ้น หากต้องการคุณภาพของผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมใน “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะการมี “ชุมชนแห่งวิชาชีพ” เกิดขึ้นในสถานศึกษา จึงช่วยคลี่คลายปัญหาดังกล่าว เพราะทำให้ครูมีโอกาสพูดคุยกับบุคคล ผู้มีส่วนได้เสียกับงานของครู (เช่น ผู้ปกครอง สมาชิก อื่น ๆ ของชุมชน เป็นต้น) และสถานศึกษาต้องมีการเปลี่ยนด้านโครงสร้างของสถานศึกษา ตลอดจนจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของสถานศึกษาด้วย โดยกิจกรรมของชุมชนแห่งวิชาชีพในสถานศึกษาควรประกอบด้วย 1) การมีโอกาสเสวนาใคร่ครวญ (Reflective dialogue) ระหว่างกัน 2) การเปิดกว้างให้มีการปฏิสัมพันธ์ในหมู่ครูผู้สอนมากขึ้นเพื่อลดความรู้สึกโดดเดี่ยว (Detribalization) ในงานสอนของครู 3) การรวมกลุ่มเพื่อนเน้นเรื่องการเรียนรู้

ของผู้เรียน 4) การร่วมมือร่วมใจกันในหมู่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และ 5) การแลกเปลี่ยนในประเด็นที่เป็นค่านิยมและปทัสถานร่วม (Shared Values and Norms) (สุเทพ พงษ์ศรีวัฒน์, 2556)

จากความเป็นมาและความสำคัญ ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าโรงเรียนที่จะประสบผลสำเร็จต้องมีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะทำให้การนิเทศภายในมีประสิทธิภาพจะขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไม่ได้ เพราะองค์ประกอบเหล่านั้นต้องถูกขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน ด้วยความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู หารูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายใน เพื่อทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คาดหวังว่าจะช่วยทำให้เหมาะสมกับคุณภาพผู้เรียนตามบริบทของตนเองยิ่งขึ้น อันอาจเป็นแนวทางและเพิ่มทางเลือกใหม่สำหรับวิธีวิทยาการการพัฒนาคุณภาพองค์การทางการศึกษาที่น่าเชื่อถือ มีความเหมาะสม และมีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เป็นจริงของสถานศึกษามากขึ้น ซึ่งจะพื้นฐานในการพัฒนาให้เป็นอย่างถูกทิศทางและเกิดระบบการนิเทศภายในที่มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อพัฒนารูปแบบและจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้รูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรในโรงเรียนปลาข้าวเหล้าพรวนหนองมะแซว จำนวน 105 คน โดยสุ่มจากประชากรด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 86

ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบและจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านก่อนาคี ครูและบุคลากรโรงเรียนบ้านก่อนาคี ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านก่อนาคี และผู้อำนวยการสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนปลาข้าวเหล้าพรวนหนองมะแซว จำนวน 19 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 4 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากร ได้แก่ จากผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรของโรงเรียนบ้านก่อนาคี จำนวน 9 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบประเมินแบบประเมินการตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การนิเทศภายในโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 แบบประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และมีประโยชน์ขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ติดต่อนัดหมายผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และมีประโยชน์ขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ส่งแบบประเมินทางโปรแกรมไลน์ พร้อมแนบหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อส่งแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 2

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตในการลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 86 ฉบับ ไปส่งที่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยขออนุญาตเก็บข้อมูล เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2564 จนถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564 พร้อมนัดหมายวันรับแบบสอบถามกลับคืน

3. ผู้วิจัยรวบรวมและติดตามแบบสอบถามที่ตอบกลับมา จากนั้นตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามไปจัดกระทำวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ระยะที่ 3

1. กำหนด วันเวลา และสถานที่ในการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ผู้วิจัยดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

อำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 19 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านก่อนาคี ครูและบุคลากรโรงเรียนบ้านก่อนาคี จำนวน 8 คนศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านก่อนาคี จำนวน 1 คน และผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนปลาค้าวเหล่าพรวนหนองมะแซว จำนวน 9 คน

ระยะที่ 4

1. จากการดำเนินการในระยะที่ 4 ได้รูปแบบ และคู่มือการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นรูปเล่ม

2. จัดทำรูปเล่มของเอกสารรูปแบบที่สมบูรณ์สำหรับนำไปทดลองใช้ต่อไป

3. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) เพื่อชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจ

ในประเด็นที่สำคัญ ๆ เกี่ยวกับการนำรูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้กับผู้ร่วมวิจัยในโรงเรียนที่ให้ข้อมูลพร้อมทั้งปฏิบัติการจัดทำโครงการนิเทศภายในของโรงเรียน ตามองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ผู้วิจัยประเมินความพึงพอใจของผู้ร่วมวิจัย โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

5. การใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษารูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ ขั้นตอนนี้เป็นกรนำรูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ ปีการศึกษา 2564

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการศึกษา แนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตรวจสอบความถูกต้องกับความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้การนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้ Index of Item-Objective Congruence: IOC โดยมีเกณฑ์ดังนี้ ให้คะแนน +1

เมื่อแน่ใจว่าได้ตรงกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าวัดไม่ตรงกับนิยามเชิงปฏิบัติการ และให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงกับนิยามเชิงปฏิบัติการหรือไม่

1.2 ผู้วิจัยนำแบบประเมินทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบจากนั้นนำมาประมวลผลทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด โดยเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และมีประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป จึงจะถือว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีความเหมาะสมและสามารถนำไปนิเทศเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรได้

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วคัดเลือกข้อมูลที่สมบูรณ์ไว้ เพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์รูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบและจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1 นำผลการวิจัยที่ได้จากระยะที่ 1-2 มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความต้องการ (Modified Priority Needs Index: PNI_{Modified})

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยนำข้อมูลจากแบบบันทึกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5

ระดับ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ระยะที่ 4 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยนำข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้การนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวมด้านเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.62$)

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์รูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวมด้านสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.28$) และโดยรวมด้านสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.58$)

3. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นรูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการตามลำดับ (PNI = .048) 2) ด้านการประเมินผลการนิเทศ (PNI = .045) และ 3) ด้านการนิเทศ (PNI = .039)

4. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พบว่า ก่อนการพัฒนามีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.59$) และหลังการพัฒนา พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.60$)

5. ความพึงพอใจรูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.73$)

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยที่ได้รับจากการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้นำเสนอการอภิปรายผลตาม ระยะเวลาของการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 25 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการมี 8 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 การดำเนินการนิเทศมี 8 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 การประเมินผลการนิเทศมี 9 ตัวบ่งชี้ โดยมีผลการประเมินยืนยันความเหมาะสมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้น มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับระบบการดำเนินงานนิเทศภายในที่ประกอบด้วยสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การดำเนินการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ ดังผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อธิศ ไชยศรีรินทร์ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยทำการศึกษาในด้านการเตรียมการ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติการ ด้านการสะท้อนผล ด้านปรับปรุงและประเมินผล และด้านการสรุปและการรายงานผล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ภัญชิตรา สุปการ (2558) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21 โดยทำการศึกษาในด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการนิเทศ ด้านการใช้เทคโนโลยี และด้านการประเมินผล

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของรูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

อำนาจเจริญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยแต่ละด้านจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ดังผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอุทัยรัตน์ แสงพระจันทร์ (2559) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่ม 5 ชุนศึก ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการนิเทศภายใน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการด้านการวางแผนการนิเทศภายในของสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและการรายงานผล มีสภาพการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อิศริฎาภรณ์ โชคแสน (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยแต่ละด้านจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ดังผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มินตรา ลายสนิทเสรีกุล (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมุทรสมปอง (2558) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านความเชื่อและค่านิยมมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นรูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และ ด้านการดำเนินการนิเทศตามลำดับ ดังผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มินตรา ลายสนิทเสรีกุล (2557) ที่ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียน มัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพากรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานครมีลำดับความต้องการจำเป็น ด้านหลักสูตร

ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ต้องอาศัยการนิเทศภายในและการให้ข้อมูลย้อนกลับและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

4. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนบ้านก่อนาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ก่อนการพัฒนาที่มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก และหลังการพัฒนา พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ดังผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อธิศ ไชยศิริพันธ์ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีและความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีคะแนนความรู้หลังการพัฒนา มากกว่าก่อนการพัฒนา โดยมีคะแนนความรู้เพิ่มขึ้นเท่ากับ 9.57 และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เอกสารอ้างอิง

เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2556). การนิเทศภายในสถานศึกษา. ระบบออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2565 จาก:

<https://mystou.files.wordpress.com/2012/02/23503-8-t.pdf>.

คนธวรรณ เกษงาม. (2558). ความต้องการการนิเทศการสอนของครูสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

จักรกฤษ สมศิลา. (2557). การศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนใน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครราชสีมา:มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

จันทร์พิมพ์ วงศ์ประชารัตน์. (2556). รูปแบบการนิเทศการศึกษาโดยกรรมการสถานศึกษาขั้น

พื้นฐานผู้เป็นบุคคลภายนอก. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จรรย์นัท หาที่ถูก. (2557). การนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียนแก่งหางแมวพิทยาคาร

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

จิระวดี สินทร. (2562). ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพกับการสร้างปฏิสัมพันธ์เพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนางาน. บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- จุลณี ศรีชะโคตร. (2557). **บรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสังกัดเทศบาล นครขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ฉันทนา จันทร์บรรจง. (2554). **การนิเทศการศึกษาแนวใหม่โดยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ**. ในเอกสารการประชุมทางวิชาการพัฒนาศึกษานิเทศก์แนวใหม่ เล่ม 2. วันที่ 1-2 พฤษภาคม 2554 ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมเมืองทองธานี นนทบุรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2560). **ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู Professional Learning Community: PLC**. วารสารการวัดผลศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 23(2), 1-5.
- ชัต บุญญา. (2546). **หลักการแนวคิดในการนิเทศการศึกษายุคใหม่**. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม. (2553). **การพัฒนาหลักเทียบสำหรับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐชานันท์ ทิพยมนตรี. (2553). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา เครือข่ายการศึกษา วังจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐพงษ์ ทับสุลี. (2559). **การพัฒนาระบบการนิเทศภายในโดยใช้ทีมงานเป็นฐานสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดลนภา วงษ์ศิริ. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ดาวรรณ เอมนิล. (2555). **การใช้กระบวนการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอนโรงเรียนบ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง**. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Acheson and Gall. (2003). **Clinical Supervision and Teacher Development Perservice and Inservice Applications**. U.S.A.: John Wiley & Sons, Inc.
- Ben, M.H. (1995). **Supervisory behavior in education** (3rd ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Christine, R.D. (2015). **Becoming a high expectation teacher** Routledge. New York: Routledge.
- Good, C.V. (1993). **Dictionary for education** (3re ed.). New York: Mc Graw-Hall Book.